

Περίληψη Αναλυτικής Έκθεσης

Ευρωπαϊκό Επίπεδο

www.partnerup-project.eu

[partnerupeu](https://www.facebook.com/partnerupeu)

[partnerupeu](https://twitter.com/partnerupeu)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται
ρράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις
απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και
Λιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις
πραζόμενες απόψεις.

1. Υλοποίηση των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων

Η ανάλυση των Εμπλεκόμενων μερών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο διεξήχθη από δύο Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς: την Ευρωπαϊκή Ένωση για την Εκπαίδευση των Ενηλίκων (ΕΑΕΑ) και την eucen. Η ανάλυση περιλαμβάνει ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς συνεργασίας που υπάρχουν και που λείπουν στο σενάριο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και τους εμπλεκόμενους φορείς, αλλά και καλές πρακτικές στην υλοποίηση των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανάλυση διεξήχθη σε δύο βήματα. Το πρώτο ήταν μια ανάλυση δεδομένων για να εμβαθύνει στην τρέχουσα κατάσταση υλοποίησης της πρωτοβουλίας των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συνέχεια, το δεύτερο βήμα αφορούσε στον χαρτογραφικό καθορισμό των εμπλεκόμενων, που οργανώθηκε από εσωτερικές συζητήσεις με τους συνεργαζόμενους οργανισμούς και ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια.

Πολιτικές Ευρωπαϊκής Ένωσης: Κατάσταση Εργασίας

Υπάρχουν διάφορα εργαλεία για την αποτελεσματική ενίσχυση των πολιτικών εκπαίδευσης και δεξιοτήτων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Νέα Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων (2020) υπογραμμίζει την ανάγκη για συλλογική δράση και συντονισμένες προσπάθειες μεταξύ διαφόρων εμπλεκόμενων, με έμφαση στις δημόσιες-ιδιωτικές συνεργασίες, ειδικά μέσω πρωτοβουλιών όπως το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες. Αυτή η ατζέντα προωθεί συνεργασίες μεγάλης κλίμακας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την προσέλκυση εργαζομένων με δεξιότητες από τρίτες χώρες. Ομοίως, η Απόφαση του Συμβουλίου για μια Νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τη μάθηση ενηλίκων (2021-2030) τονίζει τη σημασία των συνεργασιών για την προώθηση της συνοχής των πολιτικών και την αντιμετώπιση των εμποδίων στη μάθηση ενηλίκων. Καλεί για συνεργασίες μεταξύ των παρόχων μάθησης ενηλίκων, συνδέοντας υπηρεσίες καθοδήγησης ζωής και ανάπτυξης καριέρας, με ιδιαίτερη έμφαση στους Δρόμους Αναβάθμισης Δεξιοτήτων.

Η Σύσταση του Συμβουλίου για τους Δρόμους Αναβάθμισης Δεξιοτήτων υπογραμμίζει τη σημασία του συντονισμού συνεργασιών σε διάφορους τομείς –όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση και οι πολιτιστικές πολιτικές– για την αποτελεσματική προσέγγιση διαφορετικών ομάδων στόχων. Η Σύσταση τονίζει επίσης την ανάγκη της συνεργασίας δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, ενθαρρύνοντας τη διασυνοριακή και περιφερειακή συνεργασία για να υπερνικήσουν τις προκλήσεις που προκαλούνται από κατακερματισμένες δημόσιες πολιτικές.

Μια αξιολόγηση της υλοποίησης των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων ανέδειξε διάφορα ζητήματα σχετικά με τις συνεργασίες. Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δημιουργήσει κάποιο είδος συνεργασίας εμπλεκόμενων, η έλλειψη σαφώς καθορισμένων ρόλων και ευθυνών μεταξύ τους μπορεί να περιορίσει την αποτελεσματικότητα αυτών των συνεργασιών. Ωστόσο, οι επιτυχημένες περιπτώσεις χαρακτηρίστηκαν από μια καλά δομημένη εθνική πλατφόρμα συντονισμού που παρείχε στρατηγική κατεύθυνση και υποστήριξη συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Η φάση προσέγγισης των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, ειδικά για ευάλωτες ή κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες, είναι κρίσιμη και απαιτητική. Η αποτελεσματική προσέγγιση βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις συντονισμένες συνεργασίες και πλατφόρμες που συνδέουν τις ευκαιρίες αναβάθμισης δεξιοτήτων με εκείνους που τις χρειάζονται. Ωστόσο, η συμμετοχή ορισμένων φορέων, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΜΚΟ στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, παραμένει περιθωριακή λόγω παραγόντων όπως οι ανεπαρκείς πόροι, η χρηματοδότηση και η ευαισθητοποίηση.

2. Συνεργασία Εμπλεκομένων στην Υλοποίηση Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων

Δεδομένου του ευρύ και ποικιλόμορφου φάσματος εμπλεκομένων, το μέγεθος και το πεδίο εφαρμογής τους, η εμπλοκή και η επίδραση καθενός από αυτούς ποικίλλει. Σχετικά με το επίπεδο εμπλοκής τους, τους κατατάξαμε σε τρεις κατηγορίες.

Μεταξύ των εμπλεκομένων με υψηλή εμπλοκή βρίσκονται οι φορείς της ΕΕ όπως η **DG EMPL**, το **Cedefop**, και το **Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης (ETF)**, που **συμμετέχουν ενεργά στο πλαίσιο των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, εστιάζοντας στην έρευνα, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση.**

- Η **DG EMPL** έχει αναθέσει τη συνεχιζόμενη αξιολόγηση της Σύστασης του Συμβουλίου για τους Δρόμους Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, που περιλαμβάνει διαβουλεύσεις και έρευνες, με τα αποτελέσματα να δημοσιεύονται σε ένα Έγγραφο Εργασίας της Επιτροπής το 2023. Η DG EMPL υποστηρίζει τη συνεργασία των εμπλεκομένων μέσω πλατφορμών όπως η EPALE και διασφαλίζοντας ότι οι Δρόμοι Αναβάθμισης Δεξιοτήτων παραμένουν προτεραιότητα στα φόρα μάθησης ενηλίκων. Επιπλέον, η DG EMPL χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων μέσω προγραμμάτων όπως το EaSI, το Erasmus+ και το ESF+, ενώ επίσης συντονίζει δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης για την προώθηση της υιοθέτησης των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων σε εθνικό επίπεδο.
- Το **Cedefop** έχει επενδύσει σημαντικούς πόρους για την κατανόηση της υλοποίησης των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, ιδιαίτερα μέσω των Θεματικών Επισκοπήσεων Χωρών. Αυτές οι επισκοπήσεις, που ξεκίνησαν μετά τα **Fora Πολιτικής Μάθησης για τους Δρόμους Αναβάθμισης Δεξιοτήτων**, του Cedefop, στοχεύουν στον εντοπισμό εθνικών αναγκών και προτεραιοτήτων, με εθνικές Ομάδες Καθοδήγησης που διεξάγουν έρευνες και συνεντεύξεις σε διάφορα επίπεδα για να αξιολογήσουν την υλοποίηση των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων. Επιπλέον, για να διευκολύνει την συμμετοχή των εμπλεκομένων και την ανταλλαγή ιδεών σε όλη την Ευρώπη, το Cedefop οργανώνει **Fora Πολιτικών Μάθησης** για την προώθηση του διαλόγου και της αντιπαράθεσης.
- Το **ETF** εργάζεται κυρίως εκτός της ΕΕ, παρακολουθώντας πώς οι εθνικές κυβερνήσεις υλοποιούν τους Δρόμους Αναβάθμισης Δεξιοτήτων και υποστηρίζοντας την ενσωμάτωσή τους στις εθνικές ατζέντες δεξιοτήτων.

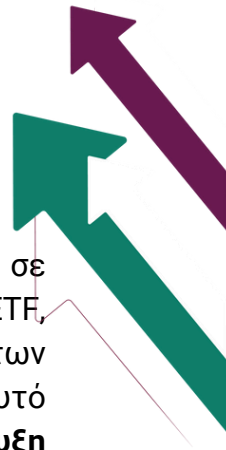
Η συμβολή των δικτύων σε συγκεκριμένα στάδια του πλαισίου (όπως η αξιολόγηση δεξιοτήτων, η παροχή μάθησης και η αναγνώριση και πιστοποίηση) ποικίλει μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών και εξαρτάται από τον τύπο των οργανώσεων-μελών που τα απαρτίζουν. Για παράδειγμα, το All Digital εστιάζει κυρίως στο στάδιο της παροχής μάθησης, ειδικά στην εκπαίδευση ψηφιακών δεξιοτήτων.

Και τα δύο δίκτυα δεσμεύονται στην κοινωνική διάσταση της αναβάθμισης δεξιοτήτων, εστιάζοντας στην κοινωνική ένταξη μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και συμβάλλουν επίσης στα άλλα δύο στάδια του πλαισίου: την αξιολόγηση δεξιοτήτων και την αναγνώριση και πιστοποίηση της μάθησης. Ωστόσο, αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως περιορισμένοι ανθρωπικοί και οικονομικοί πόροι, έλλειψη ολοκληρωμένων πλαισίων και δυσκολίες στην εφαρμογή των υπάρχοντων πλαισίων στις συγκεκριμένες εκπαιδευτικές προσφορές τους. Παρόλο που ορισμένα καινοτόμα μέλη αναπτύσσουν καινοτόμες, από τα κάτω προς τα πάνω λύσεις, αυτές οι προσπάθειες δεν είναι διάχυτες σε όλα τα δίκτυα.

Ένα άλλο δραστήριο δίκτυο σε κοινωνικά συμφραζόμενα είναι το Solidar, το οποίο είναι ενεργό σε έργα που εστιάζουν στην αναγνώριση και πιστοποίηση των εγκάρσιων δεξιοτήτων. Μεταξύ των μελών του, οι Ενώσεις Εκπαίδευσης Εργαζομένων και οι Λαϊκές Εκπαιδευτικές Ενώσεις συμβάλλουν τα μέγιστα στους Δρόμους Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, ενώ άλλα μέλη, όπως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, εστιάζουν λιγότερο στην εκπαίδευση και περισσότερο στην τυπική εκπαίδευση. Η αποτυχία να απελευθερωθεί πλήρως το δυναμικό της άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης στην υλοποίηση των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων οφείλεται στην εμπλοκή των πόλεων με τα κυβερνητικά επίπεδα. Όπως αναφέρει η Eurocities, πολλές πόλεις στο δίκτυό τους εστιάζουν στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Ορισμένες πόλεις, ιδιαίτερα εκείνες που έχουν δύσκολες σχέσεις με τις εθνικές κυβερνήσεις και όπου η αγγλική γλώσσα είναι περισσότερο διαδεδομένη, είναι πιο πιθανό να ευθυγραμμιστούν με τα ευρωπαϊκά πλαίσια και να ανταποκριθούν σε πρωτοβουλίες όπως το Πλαίσιο των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων. Αυτές οι πόλεις τείνουν να έχουν τις δικές τους ατζέντες δεξιοτήτων, οι οποίες προσαρμόζονται στις τοπικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και απευθύνονται σε περιθωριοποιημένες ομάδες. Ωστόσο, παρά την ισχυρή θέση τους για την εφαρμογή τοπικών παρεμβάσεων, οι δήμοι συχνά αγωνίζονται με περιορισμένους πόρους, γεγονός που εμποδίζει την αποτελεσματικότητα αυτών των προσπαθειών.

Αυτά τα δίκτυα συχνά γεφυρώνουν τα τοπικά και Ευρωπαϊκά επίπεδα, εκπροσωπώντας τα μέλη τους σε φόρα όπως οι ομάδες εργασίας της ΕΕ, συμβάλλοντας στα Ευρωπαϊκά πλαίσια και βοηθώντας τα μέλη τους να αποκτήσουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ. Παρόλα αυτά, πολλά δίκτυα αντιμετωπίζουν χρηματοδοτικές προκλήσεις και επιπλέον, όπως οι ίδιοι επισημαίνουν, τα μέλη τους έχουν ποικιλόμορφες δραστηριότητες αλλά περιορισμένους οικονομικούς και ανθρωπίνους πόρους, αναγκάζοντάς τα να δίνουν προτεραιότητα σε περιοχές με μεγαλύτερο χρηματοδοτικό δυναμικό. Ως αποτέλεσμα, ενώ υπάρχουν πρωτοβουλίες όπως το Πλαίσιο των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, δεν έχουν αυξήσει σημαντικά τις προσπάθειες για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, κυρίως λόγω περιορισμένων πόρων.

Αν και το Ινστιτούτο της UNESCO για τη Δια Βίου Μάθηση (UIL) έχει εμπλακεί σε πολυμερείς συνεργασίες με ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως το Cedefop και το ETF, οι περισσότερες από τις δραστηριότητές τους είτε αφορούν τις κυβερνήσεις των κρατών μελών της UNESCO, είτε οργανώσεις εντός των κρατών μελών. Αυτό μεταφράζεται σε απλή **υποστήριξη των τοπικών οργανώσεων στην ανάπτυξη διαδικασιών Αναγνώρισης Προγενέστερης Μάθησης (Recognition of Prior Learning - RPL) σε απουσία ενός εθνικού πλαισίου**. Κρίσιμη για αυτήν την υποστήριξη είναι η **συνεργασία διαφόρων εμπλεκομένων, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτών, των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, των εθνικών αρχών και συναφών ιδρυμάτων** που είναι ήδη δραστήρια σε αυτόν τον τομέα. Ως ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης με επίκεντρο την επαγγελματική μάθηση, τα μέλη τους **έχουν στενές συνδέσεις με τους εργοδότες και είναι σε θέση να δημιουργήσουν προσφορές μάθησης και πιστοποιήσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας**.

Ακόμη και όταν υπάρχουν εθνικά πλαίσια για την αναγνώριση και πιστοποίηση δεξιοτήτων, αυτά τα πλαίσια συχνά αποτυγχάνουν να αντικατοπτρίσουν την πραγματικότητα των ανθρώπων με χαμηλές δεξιότητες ή προσόντα. Οι μετανάστες, μια αυξανόμενη και οικονομικά σημαντική ομάδα στην Ευρώπη, αντιμετωπίζουν προκλήσεις σε όλα τα στάδια των Δρόμων Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, όχι μόνο λόγω των γλωσσικών φραγμών και των πολιτιστικών διαφορών, αλλά και εξαιτίας των συνθηκών της αγοράς εργασίας. Η αυξανόμενη **διαφοροποίηση των κοινωνιών**, που οδηγείται από τη μετανάστευση, έχει επηρεάσει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, ειδικά την **βασική εκπαίδευση**. Όπως επιβεβαίωσε η ATEE (Association for Teacher Education in Europe) αυτό έχει οδηγήσει σε αυξανόμενη έμφαση στις **βασικές δεξιότητες στα δημοτικά και τα γυμνάσια σχολεία**, καθώς πολλά παιδιά και έφηβοι σε όλη την Ευρώπη δυσκολεύονται να επιτύχουν επαρκή επίπεδα **αλφαριθμητισμού και αριθμητισμού**.

3. Συστάσεις

Ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, την ιεραρχική δομή ή τη λειτουργία των εμπλεκομένων, κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, όλοι συμφώνησαν σε ορισμένες κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, καθώς και σε πιθανές λύσεις γι' αυτές, οι οποίες μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- **Πιο στοχευμένη χρηματοδότηση:** η έλλειψη άμεσης χρηματοδότησης σε σχέση με τα Δρόμους Αναβάθμισης θεωρείται σημαντικό εμπόδιο για την εφαρμογή του πλαισίου. Όπως συζήτησαν οι εκπρόσωποι της DG-EMPL, η χρηματοδότηση δεν θα πρέπει να υπολογίζεται μόνο από τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, αλλά και από κάθε Κράτος Μέλος, αν θέλουμε η εφαρμογή να είναι βιώσιμη. Από την άλλη πλευρά, η Solidar πρότεινε ότι οι εργοδότες θα πρέπει να διαδραματίσουν μεγαλύτερο ρόλο στη χρηματοδότηση των μαθησιακών προσφορών για τους Δρόμους Αναβάθμισης.
- **Εμπλοκή "μη παραδοσιακών" εμπλεκομένων φορέων για αποτελεσματικότερη παροχή:** Προωθήθηκαν προτάσεις προς την κατεύθυνση των εταιρειών τεχνολογίας προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η παροχή ψηφιακών δεξιοτήτων. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας όσον αφορά τη δεοντολογία και τη νοοτροπία του κέρδους που τις χαρακτηρίζει.
- **Η σημασία των εμπλεκομένων μερών για την προβολή, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διακυβέρνηση:** παρόλο που έχουν ήδη γίνει πολλά από τα τοπικά μέλη, οι ομάδες των μειονοτικών κοινοτήτων εξακολουθούν να διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο να μην εμπλακούν στην παροχή εκπαίδευσης, γι' αυτό και δεν είναι μόνο καθοριστικό ποιοι εμπλεκόμενοι φορείς εμπλέκονται, αλλά και πώς εμπλέκονται. Όπως ανέφεραν οι εκπρόσωποι της DG EMPL, για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν οι εμπλεκόμενοι φορείς όχι μόνο στη διαδικασία αναβάθμισης δεξιοτήτων αλλά και να τους επιτρέπεται να συμβάλλουν με την τεχνογνωσία τους σε όλα τα στάδια της δέσμευσης, όπως επίσης και όταν πρόκειται για θέματα διακυβέρνησης. Η δημιουργία μιας πλατφόρμας που θα επιτρέψει ένα χώρο αντιπαράθεσης μεταξύ των διαφόρων εμπλεκομένων είναι το πρώτο βήμα της συνεργασίας.

